

335
173

OLETA ELENA DRĂGOI
MĂLĂLINA ANTOANETA RĂDOI

MONEDĂ

VALAHIA UNIVERSITY PRESS

TÂRGOVIȘTE, 2013

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	7
<u>PARTEA I – TEORII ȘI CONCEPTE MONETARE</u>	
CAPITOLUL I EVOLUȚIA TEORIILOR MONETARE.....	11
1.1. Teorii ale monedei.....	11
1.1.1. Clasificarea teoriilor monetare.....	14
1.1.2. Evoluția teoriilor monetare.....	15
1.1.2.1. Teorii antice.....	16
1.1.2.2. Teoria mercantilistă.....	17
1.1.2.3. Teorii clasice asupra monedei.....	17
1.1.2.4. Teorii moderne asupra monedei.....	22
1.1.2.4.1. Abordări moderne ale teoriei cantitative.....	22
1.1.2.4.2. Teoria monetară keynesistă.....	30
1.1.2.4.3. Teoria monetaristă.....	38
1.1.2.4.3.1. Teorii privind non- neutralitatea și demonopolizarea banilor.....	40
1.1.2.4.3.1.1. Non-neutralitatea banilor.....	40
1.1.2.4.3.1.1.1. Teza lui Friederich A. Hayek.....	41
1.1.2.4.3.1.1.2. Teza lui Ludwig Mises.....	42
1.1.2.4.3.1.1.3. Sugestii de restructurarea sistemului monetar potrivit școlii austriece.....	43
1.1.2.4.3.1.2. Demonopolizarea banilor.....	44
1.1.2.4.3.1.2.1. Dereglementarea totală a sistemului bancar.....	44
1.1.2.4.3.1.2.2. Demonopolizarea emisiunii de monedă.....	46
1.1.2.4.3.1.2.2.1. Mitul mijlocului legal de plată.....	46
1.1.2.4.3.1.2.2.2. Argumentul bunului public.....	46
1.1.2.4.3.1.2.2.3. Argumentul monopolului format în mod natural.....	47
1.1.2.4.3.1.2.2.4. Argumentul costului banilor.....	48
1.1.2.4.3.2. Teoria generală monetaristă a lui M. Friedman și Școala de la Chicago.....	48
1.1.2.4.3.3. Școala de la Yale – J. Tobin.....	52
1.1.2.4.3.4. Monetarismul contemporan.....	52
1.1.2.5. Teoria neoclasică și postkeynesismul.....	53
1.1.2.5.1. Teoria neoclasică.....	53
1.1.2.5.2. Post-keynesismul.....	53
1.2. Teoria dobânzii.....	54
1.2.1. Teorii pure sau ale capitalului real.....	55
1.2.2. Teorii eclectice și sintetice.....	56
1.2.3. Teorii monetare moderne asupra dobânzii.....	56
1.2.3.1. Teoria clasică a dobânzii.....	57
1.2.3.2. Teoria preferinței pentru lichiditate a lui Keynes.....	59
1.2.3.3. Teoria fondurilor de împrumut.....	64
1.2.4. Teorii contemporane ale dobânzii.....	68
1.2.5. Teoria abstenței dobânzii.....	69
1.2.6. Teoria profitului.....	70
1.2.7. Teoria creditului.....	72
1.2.7.1. Teoria naturalistă a creditului.....	72
1.2.7.2. Teoria expansionistă a creditului.....	72
1.2.7.3. Teoria creditului reglementat.....	73
1.3. Abordarea monetară a inflației.....	73
1.3.1. Abordarea monetaristă.....	76
1.3.2. Abordarea keynesistă.....	77
1.3.3. Abordarea contemporană.....	80

PARTEA A II-A – ORGANIZAREA MONETARĂ

CAPITOLUL II MONEDA ȘI ROLUL SĂU ECONOMIC 83

2.1. Conceptul de monedă.....	83
2.2. Funcțiile monedei și economia contemporană.....	86
2.2.1. Funcția de etalon al valorii.....	87
2.2.2. Funcția de instrument unic de tranzacționare.....	89
2.2.3. Funcția de instrument de rezervă a valorii.....	90
2.2.4. Alte funcții ale monedei.....	92
2.2.5. Rolul monedei în economia contemporană.....	93
2.3. Caracteristicile monedei.....	94
2.4. Evoluția monedei și clasificarea semnelor monetare.....	95
2.4.1. Apariția și evoluția istorică a banilor.....	95
2.4.2. Formele istorice ale monedei.....	100
2.4.3. Clasificarea semnelor monetare.....	102
2.5. Puterea de cumpărare a monedei.....	104
2.5.1. Puterea de cumpărare a monedei în cadrul național.....	105
2.5.2. Puterea de cumpărare a monedei în plan internațional.....	106

CAPITOLUL III ORGANIZAREA MONETARĂ. SISTEME MONETARE NAȚIONALE 110

3.1. Conceptul de sistem monetar național și elementele sale specifice.....	110
3.1.1. Metalul monetar.....	112
3.1.2. Unitatea monetară.....	112
3.1.2.1. Valoarea paritară.....	112
3.1.2.2. Paritatea monetară.....	113
3.1.2.3. Cursul de schimb.....	114
3.1.3. Etalonul monetar.....	116
3.1.4. Baterea și circulația monedei cu și fără valoare integrală.....	117
3.1.4.1. Baterea și circulația monedei cu valoare integrală.....	117
3.1.4.2. Baterea și circulația monedei fără valoare integrală.....	118
3.1.5. Baterea și circulația monedei de hârtie și a hârtiei monedă.....	118
3.2. Tipuri de sisteme monetare.....	119
3.2.1. Bimetalismul.....	120
3.2.2. Sisteme monetare monometaliste.....	121
3.2.2.1. Sistemul monetar bazat pe etalonul aur-monedă (clasic).....	122
3.2.2.2. Sistemul monetar bazat pe etalonul aur-lingouri.....	123
3.2.2.3. Sistemul monetar combinat aur-devize.....	124
3.2.2.4. Sistemul monetar bazat pe etalonul putere de cumpărare.....	125
3.3. Convertibilitatea monetară.....	126
3.3.1. Forme ale convertibilității monetare.....	126
3.3.1.1. Convertibilitatea în condițiile etalonului aur.....	127
3.3.1.2. Convertibilitatea în condițiile etalonului aur- devize.....	128
3.3.1.3. Convertibilitatea actuală a monedelor naționale.....	129
3.3.2. Importanța convertibilității.....	131

CAPITOLUL IV SISTEMUL MONETAR INTERNAȚIONAL 134

4.1. Evoluții premergătoare și realizări.....	134
4.2. Crearea Sistemului Monetar Internațional.....	136
4.3. Principii de funcționare ale Sistemului Monetar Internațional.....	138
4.4. Instituțiile monetare și de credit internaționale ale S.M.I.....	142
4.5. Evoluții ale funcționării Sistemului Monetar Internațional.....	144

4.6. Sistemul monetar internațional actual.....	146
4.6.1. Reforma Sistemului Monetar Internațional.....	146
4.6.2. Funcționarea sistemului internațional actual.....	147
4.7. Drepturile speciale de trageră (D.S.T.) și rolul acestora în cadrul sistemului.....	149
4.7.1. Definirea D.S.T.....	149
4.7.2. Funcțiile D.S.T.....	151
4.7.3. Utilizările D.S.T.....	151
4.7.4. Valoarea unui D.S.T.....	152
4.7.5. Rata de dobândă a D.S.T.....	153
4.7.6. Emisiuni de titluri exprimate în D.S.T.....	153
4.8. Rolul F.M.I. în economia mondială.....	154
4.9. Cooperarea României cu F.M.I.....	158

CAPITOLUL V SISTEMUL MONETAR EUROPEAN 162

5.1. Evoluții în crearea unei zone de stabilitate monetară în Europa. Șarpele monetar.....	162
5.2. Crearea și funcționarea Sistemului Monetar European. Principii și funcționare.....	164
5.3. Instituirea monedei coș ECU ca unitate de calcul.....	166
5.4. Integrarea monetară europeană.....	167
5.4.1. Etape ale înfăptuirii U.M.E.....	167
5.4.2. Rolul B.C.E și al S.E.B.C.....	169
5.5. Moneda EURO și efectele acesteia.....	171
5.5.1. EURO-evoluții, tendințe.....	171
5.5.2. Efectele introducerii monedei unice EURO.....	174
5.5.2.1. Efecte macroeconomice.....	174
5.5.2.2. Efecte microeconomice.....	174
5.5.2.3. Integrarea piețelor financiare.....	176
5.5.2.4. Efectele euro asupra comerțului exterior în afara UE.....	177
5.5.2.5. Rolul EURO în echilibrarea Sistemului Monetar Internațional.....	178
5.5.2.6. Impactul EURO asupra economiei românești.....	179

CAPITOLUL VI SISTEMUL MONETAR AL ROMÂNIEI 186

6.1. Scurt istoric al evoluției circulației monetare pe teritoriul românesc până la înființarea sistemului monetar național.....	186
6.1.1. Moneda în perioada preistorică (Primele forme de monedă).....	186
6.1.2. Monedele în perioada Burebista – Decebal până în sec. III.....	187
6.1.3. Monedele în circulație în sec. V - X.....	188
6.1.4. Monedele în circulație în sec. X - XIV.....	188
6.1.5. Monedele în circulație în sec. XIV -XVII.....	188
6.1.5.1. Primele monede bătute în Țara Românească.....	188
6.1.5.2. Primele monede bătute în Moldova.....	189
6.1.5.3. Primele monede bătute în Transilvania.....	189
6.1.6. Moneda în circulație în sec. XVII-1867.....	190
6.1.6.1. Leul ca monedă de calcul.....	191
6.1.6.2. Romanatul lui Cuza.....	192
6.2. Etapele principale, caracteristici și trăsături ale sistemului monetar național.....	192
6.2.1. Înființarea sistemului monetar național - Leul românesc.....	192
6.2.2. Apariția primilor bani de hârtie sub forma biletelor ipotecare.....	193
6.2.3. Înființarea Băncii Naționale a României (BNR).....	194
6.2.4. Trecerea la monometalismul aur.....	194
6.2.5. Perioada Primului Război Mondial.....	195
6.2.6. Perioada celui de al doilea Război Mondial.....	195
6.3. Sistemul monetar al României după 1989.....	196

CAPITOLUL VII MASA MONETARĂ ȘI AGREGATELE MONETARE200

7.1. Definirea masei monetare și structura acesteia	200
7.1.1. Definirea masei monetare și cuantificarea acesteia	200
7.1.2. Structura masei monetare	202
7.2. Indicatori și agregatele monetare	204
7.2.1. Indicatori monetari	204
7.2.2. Agregate monetare	205
7.2.3. Componenta agregatelor monetare	206
7.3. Contrapartidele masei monetare	210
7.4. Circulația monetară	212
7.5. Masa monetară în România	215

CAPITOLUL VIII OPERAȚIUNI DE CREDITARE ȘI SISTEMUL DE DOBÂNZI226

8.1. Creditul	226
8.1.1. Concept, definirea și rolul creditului	226
8.1.2. Funcțiile și trăsăturile creditului	231
8.1.3. Formele creditului	237
8.2. Dobânda	246
8.2.1. Elemente definitorii ale dobânzii	246
8.2.2. Factori care determină nivelul dobânzii	247
8.2.3. Formele dobânzii	250
8.2.4. Rata dobânzii	252
8.2.5. Calculul dobânzii	255

CAPITOLUL IX ECHILIBRUL MONETAR ȘI INFLAȚIA260

9.1. Echilibrul monetar	260
9.1.1. Echilibrul monetar parte a echilibrului macroeconomic	260
9.1.2. Teorii și modele ale echilibrului economic. Tendințe	264
9.1.3. Cererea și oferta de monedă	269
9.1.3.1. Cererea de monedă	269
9.1.3.2. Oferta de monedă	279
9.1.4. Schema realizării echilibrului monetar	281
9.1.4.1. Abordarea lui Keynes	281
9.1.4.2. Interpretarea lui Milton Friedman asupra schemei de realizare a echilibrului	285
9.2. Inflația. Concept și cauze	288
9.2.1. Conceptul de inflație. Definiții	288
9.2.2. Principalele cauze ale inflației	291
9.2.3. Forme de manifestare ale inflației	293
9.2.4. Dezinflația, deflația și politicile antiinflaționiste	297
9.2.4.1. Lupta contra inflației	297
9.2.4.2. Dezinflația	298
9.2.4.3. Deflația: conținut și efecte	298
9.2.5. Măsurarea inflației	299
9.2.6. Reflectarea modurilor de manifestare a inflației prin indicatori statistici	301
9.2.7. Efectele economice și sociale ale inflației	302
9.2.7.1. Evoluții economice și sociale în decursul procesului inflaționist	302
9.2.7.2. Efecte asupra populației	303
9.2.7.3. Efecte asupra firmelor	304
9.2.7.4. Inflația, creșterea economică și rentabilitatea	304
9.2.8. Șomajul și inflația	305
9.2.9. Politici antiinflaționiste	308